

בקצה כידורים (יט) בבכי ובתחנונים וכל מקום יעשה במנהגו ואח"כ (כ) מחזירין הס"ת למקומם ואח"כ הולכין [מז] שני אנשים מחשובי הקהל ועומדים אצל החזן א' מימנו וא' משמאלו. והחזן ואלו השנים אומרים בישיבה של מעלה ובישיבה של סטה ע"ד המקום וע"ד הקהל אנו מתירין להתפלל עם העבריינים. ויש מקומות שנוהגין לומר [ז] להתפלל את העבריינים ובמדינתנו נוהגין לומר עם העבריינים ואין לשנות ואומרים כן ג"פ והשנים עומדים עד אחר שיאמר החזן ברכו כו' ועונין ברוך כו' והולכין למקומם ואם חל בשבת שאומר מוטר שיר ליום השבת קודם ברכו יכולים לחזור למקומם בהחלת אמירת מוטור שיר ליום השבת :

יא השׁיץ מהחיל רננן (כא) בניגון המהוקקן ומקובל מימי קדם כל נדרי עד לא שבועות
אלף למטה אלף הכנן

(יט) בבב"י. כתב הריב"ש ז"ל שעל כן יש חדרה וכ"י והתעוררות גדול לכל אדם בערב יוה"כ לפעם ערב. מפני שאז בא השמן לקטרג על כל אחד בכת גדול מפני שהוא שעה החמומה של עשי"ת דביוה"כ לפי לית ליה רשותא לאיסטווי ומזלם חזי. ע"כ בזכרם אז אנשים וגשים וטף. וראוי להתודות הו כי מודה ועוזב ירוחם ועי' ימחקו הדינים מעלינו: **כתב** החד"א בעבור"ק יתאמן באמירת כל נדרי ויבא מחילה על

אשר פגם בזהו ברית וגדרים ושבועות .
ויכין סיהא בעל הגדר העליון . ויקרא
מאמר התיקונים השייך לזה: (ב) בהזירין .
ומלשין הטור ועצו"ק ופרע"ח שג' שילוח
הס"ח לכל נדרי . משמע מודבריהם שאין
להחזיר הס"ח לאה"ק רק אחר אמירת כל
נדרי . וכ"כ להדיא באבודרהם וביוש"ס
של אחר אמירת כל נדרי מחזיר הס"ח
למקומה . וכן נוהגין בהרבה מקומות .
וגרסה דאין לשנות . (כא) בניגון . הענין
שמנגנים בעת התפלה . כתוב בספרים
משום שעל ידי הניגון ורינון היוג"א מפה
אדם כשר המכוין לכו לשמים נתעורר עי"ז
להשי"ת ומזכיר את עלמו היכן הוא בעולם
ובמה בלה את ימיו ושנותיו . ולכן המנהג
בהרבה מקומות שתפלה שלריכין להתעוררת
מנגן החזן ועי"ז מתעוררים הקהל ע"ש .
ומש"כ בפעם שנית כו' ובפ"ס ג' כו'
יותר . הפעם לזה לפי שבדרך זה נשמע
באומה

כדי והכוונה שהיציאה מתירין נכרך לפת התקום
לדעת הקהל להתיר ע"ש. ופי' מלת העגדיינים הוא אותם שעברו על דברים שנתחייבו יידי או
שמתו מהמת עבירות שבידם ופי' לבוש שב' כוהנים כו' והם העובדים על גזירות והרמות
הקהל ומתירין להם כדי שיוכלו להתפלל עמהם ואפילו לא יבקשו שיתירו להם מתירין להם ממים
לאגידין

ונסידור האר"י ז"ל : [בז] עיין לקמן בש"ע ס"ד
 ולעיל סי' תקס"ו ובמ"א ס"ק י"ד שכתב שאין
 עושין כן בשאר חטיות רק בזיה"כ משום הפית
 נדרים וכן בש"ע והוא מדברי העור בשם הר"ר
 ר"א מבואר שמהמז' החטיות יש לעשות כן אך
 בדי"מ כ' דלא קי"ל כה"ל דפרקי ר"א רק לפי
 שהראשונים היה מנהגם לומר כל נדרי' בלשון התרת
 נדרים לשעבר לכך היו עומדים השנים עד ברכו
 לכן ח"ק שעכשו אינו רק תנאי מ"מ כיון דלכתח"ל
 שמתירם להתפלל עם עבריינים זריכים שנים אצל
 הש"ן לא רצו לשנות מנהג ראשונים כמה דאפשר
 דהיינו שיצמדו עד ברכו ע"ש ומבוא' מהד"מ
 ומ"א שאין עומדים רק עד ברכו וכ"כ בסידור
 עמודי שמים . ומתע"ז ס"ק א' מבואר ששומעים
 שם עד אחר שצוין על ברכו וכ' הסעס שאלו לא
 יניעו למקום שרם שיאמר הש"ן ברכו ולא יוכלו
 לכוון לדברי הש"ן ע"ש וכה"ג אשכחן בענין עלי'
 לס"ת שהעולה ממחין עד שיושלם הקריאה להעולה
 אחריו שדרך לא יכוין הקריאה היטב עיין במ"א
 סי' קמ"א ולכן נראה דאם ר"ל בשבת דלא שייך
 סעמא דס"ז יוכלו לילך בתחלת אמירת מזמור שיר
 ליוס השבת ומכ"ש אם הואש שאלו יאמר במקום אשר
 עמד יאמר שלא בזוונה כ"כ ובדרך ארעי בעלמא
 מאחר שהיא נודד ממקומו פשיטא דשפיר דמי לאוב
 למקומו בתחילת אמירת מזמור : [יז] כ"כ
 בשכנה"ג שם מהר"ם סבא ז"ל והכוונה שמתירים
 את העבריינים מעברנותו כדי להתפלל עמהם כו'
 והטעם ה' נכונה וכן אני נוהג עכ"ל . ובמחזיק
 ברכה כתב בסתם מתירין להתפלל את העבריינים
 כו' כז"ל . ולפענ"ד אין לגנות מנהגינו (ומ"ש
 הכוונה שמתירין להתפלל את העבריינים ז"ע)
 להעמים יה בלשון להתפלל כו' . דאשכחא מבעיא
 מתירין את העבריינים להתפלל עמהם אבל כשיאמר
 אלו חזירין כו' . משמע שהיה"ח הוא לצבור
 שמתירים להתפלל עמהם והטעם שמתירין עכשו
 זה ע"פ הש"ס דמנחות כל חטיות שאין בו מסופעי
 ישראל אינו חטיות שהרי הלכנה לו עיין בלבוש
 ובא"ר בזה ועיין בט"ז דהנוטלי' גזירה כמ"ש
 בש"ע בישיבה של מעלה כו' ואחר כך ע"ד המקום
 כו' והכוונה שהישיבות מתירין ללצר לעת המקום

לדעת הקהל להחיר ע"ש. ופי' מלת העגד"ינים
שמחא מהמת עבירות שבידם ועי' לבוש שב'
הקהל ומתירין להם כדי שיוכלו להתפלל עמה